

РОЗДІЛ 1

Пограбування банку. Захоплення заручників. Постріл. На сходовій клітці — купа поліціантів, які зараз будуть штурмувати квартиру. Будь-хто міг у таке вплутатися, це значно простіше, ніж можна собі подумати. Для цього потрібна лишень одна дуже й дуже погана ідея.

У цій історії йтиметься про купу всього, та головним чином — про ідіотів. Варто зразу сказати, що напрочуд легко називати інших людей ідіотами, але не слід забувати, що бути людиною — це, як правило, по-ідіотськи складне завдання. Особливо якщо біля тебе є ті, задля кого ти намагаєшся бути досить-таки доброю людиною.

У наші часи кожна людина повинна давати собі раду з огромом очікувань. Нам треба мати роботу, якесь житло, сім'ю, і сплачувати податки, і міняти білизну, і пам'ятати пароль до свого клятого вайфаю. Комусь із нас ніколи так і не вдається втримати під контролем цей хаос, а життя знайтриває собі, і Земля мчить космічними просторами зі швидкістю два мільйони кілометрів на годину, і ми на ній трясемося від паніки, ніби загублені шкарпетки. Наше серце — як той шматок мила, яке вихоплюється з рук, якщо на мить утратиш пильність, — і от воно виривається на волю, закохується й розбивається. І нічого не вдієш. Тож ми вчимося вдавати, весь час і всюди — на роботі, у стосунках, перед дітьми, в усьому іншому. Ми вдаємо, що нормальні, що маємо базовий рівень освіти, що розуміємо значення виразів «ставка кредитування» та «темпи інфляції». Що знаємо, як треба займатися сексом. А насправді в сексі наші успіхи не кращі,

ніж із записанням USB-кабелю, коли потрапляєш у цей клятий роз'єм тільки з четвертої спроби. (Не так, знову не так, знову не так, НУ НАРЕШТІ!) Ми вдаємо, що з нас вийшли добрі батьки, але добре нам вдається лише давати дітям їжу та одяг і висварити їх, якщо ті запхали до рота знайдену на землі жувальну гумку. Колись у нас були акваріумні рибки, але всі вони померли. А про дітей ми знаємо не набагато більше, ніж про рибок, тому ця відповідальність щоранку лякає нас мало не до смерті. У нас немає плану, ми просто намагаємося пережити день, тому що завтра настане новий.

Часом нам буває боляче, нестерпно боляче просто тому, що ми відчуваємося чужими самі собі. Часом ми панікуємо через те, що треба сплатувати рахунки й бути дорослими, а ми не знаємо як, бо ж існує до відчаю страшний ризик, що нам не вдасться бути дорослими.

Тому що всі ми когось любимо, а той, хто любить, часом переживає сповнені відчаю ночі, коли лежиш без сну й намагаєшся зрозуміти, як нам залишатися людьми. Часом це підштовхує нас до вчинків, які згодом видаються незрозумілими, але тієї миті вони були єдиним виходом.

Одна дуже й дуже погана ідея. Це все, що потрібно.

Наприклад, одного ранку особа у віці тридцяти дев'яти років вийшла з дому з пістолетом у руці, і ця затія — тепер-то нам уже відомо — була вкрай ідіотською. Ну так, мова про захоплення заручників, проте ніхто цього не задумував. Тобто, сама історія була задумана, але про захоплення заручників не йшлося. Це мало бути пограбування банку. Але потім щось сталося, і все пішло під три чорти — при пограбуванні банків таке трапляється. І тридцятидев'ятирічний грабіжник утік, але в нього не було плану втечі, про який мама грабіжника могла б сказати йому те саме, що часто повторювала, коли грабіжник дитиною забував на кухні кубики льоду зі скибочками лимону й мусив по них бігти: «Рухай ногами, якщо

голова дірява». (Слід завважити, що мама грабіжника, коли померла, була по вуха залита джином із тоніком, і через ризик вибуху її не наважилися кремувати, а не кожен може довести себе до такого.) Тож коли на пограбування банку, яке так і не стало пограбуванням, прибула поліція, грабіжник що було сили кинувся геть, перебіг вулицю й сховався в перших ліпших дверях. Можливо, це занадто — називати грабіжника ідіотом тільки через це, але... ну, ви самі розумієте. Нічого розумного він не зробив. За тими дверима були тільки сходи й ніяких виходів, тож грабіжник не мав вибору, він мусив бігти нагору.

Тут треба згадати, що грабіжник мав цілком нормальну, як на свій тридцятидев'ятирічний вік, фізичну форму. Не належав до тих тридцятидев'ятирічних мешканців міст, які долають кризу сорокаріччя, купуючи дорожезні велошорти й шапочки для плавання, тільки з тієї причини, що в них у душі з'яє чорна діра, яку треба годувати інстаграмними знімками; ні, цей грабіжник радше був із тих тридцятидев'ятирічних, які мають у щоденному раціоні сир і пшеничне борошно в таких кількостях, що медицина може вважати це не дієтою, а волянням «допоможіть!». Тож до верхнього поверху грабіжник дістався, відчуваючи, як усі його залози працюють наповну, а дихав так, ніби спинився перед одним із таких закритих клубів, де на вході треба сказати секретний пароль крізь віконце у дверях. Зрозуміло, що шанси врятуватися від поліції були, м'яко кажучи, незначними.

Але грабіжник озирнувся й випадково виявив, що двері до однієї з квартир відчинені. Цю квартиру вирішили продати, її саме показували групі потенційних покупців. Туди й увалився грабіжник, задиханий і мокрий від поту, з піднятим пістолетом. І так почалося захоплення заручників.

Далі сталося те, що сталося: поліція оточила будівлю, з'їхалися журналісти, по телебаченню показували новини. Усе це тривало кілька годин. А тоді грабіжник, звісно, здався.

Іншого вибору в нього не було. І відпустив тих вісьмох осіб, яких узяв у заручники, — сімох покупців та агентку з нерухомості. Через кілька хвилин поліція штурмувала квартиру. Яка виявилася порожньою.

Ніхто не знає, куди зник грабіжник.

Оце й усе, що вам поки що потрібно знати. А тепер розпочинається історія.

РОЗДІЛ 2

Десять років тому на мосту стояв один чоловік. Ця історія не про нього. І вам не потрібно зараз про нього думати. Ну звісно, тепер ви не перестанете про нього думати. Це те саме, що сказати «не думай про тістечка», і тоді вони не йтимуть вам із голови. Тоді зробимо так: не думайте про тістечка!

Знати вам потрібно тільки те, що десять років тому на мосту стояв один чоловік. На самому парапеті, високо над водою, і життя його наближалось до кінця. Але зараз не думайте про це. Думайте про щось приємніше.

Думайте про тістечка.

РОЗДІЛ 3

Останній день року, одне невеличке місто. Поліційний відділок, у кімнаті для ведення допитів сидять поліціант та агентка з нерухомості. Поліціантові заледве даси двадцять років, але він мав би бути старшим. Агентка на вигляд має більше сорока, але вона, мабуть, молодша. У поліціанта трохи замала форма, в агентки — завеликий жакет. Агентці, вочевидь, хотілося б зараз бути деінде, поліціант після останніх п'ятнадцяти хвилин допиту теж виглядає так, ніби прагне, щоб агентка була не тут. Агентка нервово посміхається й розтуляє рота, хоче щось сказати, але поліціант вдихає й видихає так, що й не зрозумієш одразу, чи то він зітхнув, чи хотів висякатися.

— Просто дайте відповідь на запитання, — каже він.

Агентка жваво киває, вигукуючи:

— Як справи!

— Просто відповідайте на запитання, я ж сказав! — повторює поліціант із таким виразом обличчя, що буває властивий дорослим чоловікам, які ще в дитинстві розчарувалися в житті й відтоді так і не вийшли з того стану.

— Ви запитали, як називається моя агенція нерухомості! — агентка не поступається й вичікувально тарабанить пальцями по стільниці, аж поліціантові кортить пожбурити в неї чимось із гострими кутами.

— Ні, я запитував про злочинця, який узяв вас у заручники разом із...

— Вона називається «ЯК СПРАВИ»! Вам що, не зрозуміло? Бо коли ви купуєте квартиру, вам хочеться, щоб ваші СПРАВИ йшли якнайкраще, хіба ні? І тому, відповідаючи на

телефонний дзвінок, я кажу: «Вітаю, ви зателефонували до агенції нерухомості "Як справи". То як ваші СПРАВИ?».

Агентка, звичайно, щойно мала травматичний досвід, їй погрожували пістолетом і тримали в заручниках, після такого будь-хто стане бовкати дурниці. Поліціант намагається бути терплячим. Він сильно тисне великими пальцями на брови, ніби сподівається, що там є дві кнопки і якщо одночасно на них натиснути, а тоді втримувати впродовж десяти секунд, то реальність зможе перезавантажитись до заводських налаштувань.

— Ну... добре. Тепер я повинен поставити вам кілька запитань, що стосуються квартири та злочинця, — стогне поліціант.

У нього теж був важкий день. Поліційний відділок у них невеликий, ресурси обмежені, але професійність працівників на доброму рівні. Він намагався пояснити це в телефонній розмові з якимсь шефом шефа свого шефа зразу після захоплення заручників, але марно — хто б сумнівався. Зі Стокгольма скерують спеціальну слідчу групу, яка перебере ведення цієї справи. Повідомляючи це, шеф наголосив не слова «слідча група», а «зі Стокгольма» — ніби тільки зі столиці може прибути якась суперсила. Це вже діагноз, думає собі поліціант. Великі пальці не послаблюють натиску; для нього це останній шанс показати начальству, що він сам може впоратися, але як тут впораєшся, якщо в справі такі свідки, як оця особа?

— Окі-докі, — цвірінькає агентка, ніби це слово зараз доречне.

Поліціант зазирає у свої нотатки.

— Якийсь дивний день ви обрали для показу квартири. Якраз перед Новим роком.

Агентка, похитавши головою, усміхається.

— В агенції нерухомості «Як справи» не буває поганих днів!

Поліціант глибоко вдихає, кілька разів.

— Окей. Продовжимо. Коли ви побачили злочинця, якою була ваша перша реак...

